

IncotermsNEWS

178

Riskövergång vid FOB, CFR och CIF - allt eller inget?

Nyligen uppstod en diskussion i ett konkret fall om riskövergången vid FOB. Situationen var för en icke berörd ganska tragikomisk. Varorna var lastade i tre stora kollin. Två kollin lastades säkert ombord, medan det tredje lossnade ur kranens grepp. Detta kolli föll handlost och skadade de två förstnämnda och resultatet blev totalskada på hela sändningen.

Olika synpunkter framfördes av personer sakkunniga i Incoterms. Flera var inne på att köparen hade haft risken för de två kollin som lastats oskadade ombord på fartyget, medan det tredje kollits skada var på säljarens risk. Inte förvånande började begreppet "passeringen av relingen" dyka upp, vilket visar hur långlivade vissa avskaffade rättsfigurer ändå kan vara.

Dessutom restes frågan om vem som hade gett uppdraget till stuveriet och vilken betydelse detta hade i bedömningen av vilken av säljaren eller köparen som hade risken. Denna typ av sidospår är mycket vanliga i utredningar om skador under transport. I tolkningen av Incoterms saknar dock detta relevans.

Ett annat sidospår handlade om vilken typ av försäkring som skulle täcka skadorna. Var det en varuförsäkring som säljare eller köpare tecknat eller var det stuveriets ansvarsförsäkring?

Varuförsäkring finns i tre nivåer. Grundförsäkring täcker överhuvudtaget inga lastningsskador. Utvidgad Grundförsäkring täcker totalskada vid lastning, men inte partiella skador. Däremot ger Helförsäkring (tidigare Normalförsäkring) skydd för alla typer av lastningsskador.

Diskussionsgruppens moderator, som är ledamot i den just tillsatta gruppen för revision av Incoterms, ansåg att varje kolli måste betraktas som en individuell enhet i bedömning av risk. Hur skulle det annars vara om de två första kollina tillhörde någon annan?

Diskussionen tog en ny och slutlig vändning när en advokat fann att frågan redan besvarats av ICC:s egna experter i publikationen Incoterms 2010 Q & A. Fråga 39 om sjöfrakt handlar just om gods som förstörs under lastning. I svaret konstateras att regeln A4 om avlämnande anger säljarens skyldighet som att "deliver the goods by placing them on board". "Them" skulle därmed markera att riskövergången sker först när alla kollin är ombord. Även om man utgått från den svenska texten hade nog denna slutsats kunnat dras: "avlämna godset genom att placera det ombord".

Tyvärr gör ICC:s experter i sitt svar ett tillägg innebärande att kravet på helt avlämnat inte gäller när dellerans avtalats. Det är dock inte ovanligt med kortskeppning, dvs att allt gods inte kom med det tänkta transportmedlet p.g.a. otillräckligt lastutrymme. Köparen borde i sådant fall rimligen inte kunna hävda att riskövergång för den lastade delmängden av godset inte ägt rum på grund av att dellerans ej avtalats.

info@incoterms.se
Tell Hermanson

www.incoterms.se
Tel: 070-497 88 34